

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanfűk részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőmunkások „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Talpig férfi.

Meglepő, az újabbkori világtörténelemben szinte páratlanul álló szenzációja van a magyar politikai világnak. Ugyanis Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt illusztris vezére, aki hosszas és súlyos betegségéből most épült fel és pártja élén, mindnyájunk öröme, ismét elfoglalta a vezéri polcot — levelet intézett a királyhoz, amelyben valóságos belső titkos tanácsosi méltóságáról végképpen lemondott, visszaküldte öfelségének a kinevezési okmányt és kérte, hogy nevét a titkos tanácsosok sorából töröljék.

Ebben az országban, ahol rangért és kitüntetésért oly sokan adják el magukat, ime, mégis akadt tehát egy férfiú, aki eldobta magától azt a magas méltóságot, amelyet miniszterek is csak hosszabb szolgálat után kapnak meg, s amelyért a magyar intelligenciának legtöbb tagja — mint vágyainak netovábbjéért — a menybéli üdvösségét is szívesen cserébe adná. Oda dobta Justh

Gyula a legfényesebb címet és rangot, egyfelől azért, hogy az a méltóság ne fessélyezze őt cselekvési szabadságában, másfelől pedig azért, hogy a legfelsőbb helyen demonstrálja mélységes fölháborodását az országban garázdálkodó hatalmaskodás fölött, s alkalma legyen magyaros őszinteséggel és férfias nyíltsággal megmondani a királynak, ami a szívében fekszik.

Ez előtt a szokatlanul bátor és példátlanul önzetlen cselekedet előtt bizonyára méltó bámulattal és a legmélyebb tisztelettel hajol meg a magyar nemzet, s Justh Gyulában a talpig férfi és az önérzetes nemzeti hős példányképét látja minden gondolkodó hazafi. Justh Gyula megszűnt excellenciás úr lenni, de több lett annál: a magyar nemzetnek erkölcsi tekintetben legnagyobb élő fia lett, akiben mintegy megújult a Rákóczi kor szak dicső szelleme.

Mert nem csupán maga a fényes méltóságról való lemondás készlet bámulatra és tiszteletre mindenkit, hanem főképpen az a bátor szókimondás, az a

merész kritika, az a kemély szemrehányás, s a király politikájának az a nyílt és határozott kárhoztatása, mellyel Justh Gyula a titkos tanácsosságról való lemondását indokolja, s amely bizonyára messze az ország határain túl is föltűnést fog kelteni és gondolkodóba fogja ejteni az embereket; akik elkepzelik majd, hogy milyen rettentő tömege halmozódott fel itt a keserűségnek, milyen sok méltatlanságot és joglípást követhettek itt el a hatalom kezelői, s ennek következtében az indulatoknak és a népharagnak milyen háborgó vulkánja kavaroghat és forronghat itt, mikor a lojalitásáról és királyhűségéről ismert magyar politikai világnak egyik aktív vezére ilyen éles hangon szól ahhoz a fejedelemhez, akiről ismeretes, hogy isteni küldetéséről és hatalmának végtelenségéről annyira meg van győződve, hogy trónusának magasságából valóságos földi istenként tekint le alattvalóira, s aki hosszú uralkodása alatt megszokta a jobbágyi hódolat szervilizmusát.

Lemondó levelében ugyanis Justh

TÁRCA.

Labirinth.

Irta: Tallós Acza.

A társaságban beállott pillanatnyi csendet Gaston Róbert törte meg. Szivarja hamuját leverve karszékeiben kényelmesen hátradült, aztán rövid gondolkodás után beszélni kezdett.

Meg fogsz bocsájtani majd kedves Félix, ha megjegyzésem bírálat alá veszem.

Nincs teljesen igazad. — Így beszél egy ember kinek osztályrészül jutott a szerencse, a nők körül mindég sikeresen forgolódni. — Tévedsz barátom, a nő lelke legkevésbé sem nyitott könyv, még akkor sem ha szeret, sőt ellenkezőleg labirinth, melyhez nagyon gyakran volna szükségünk Ariadne segélyfonalára. — S hogy meggyőzzelek állításomról, ha senkit sem untatok, mesélek neked egy asszonyról, egy asszonyról ki lelkének útvesztőjébe utolsó órájáig sem engedett belepillantani.

Hangja eltompult, aztán fejét tenyerébe hajtva pár percnyi szünetet tartott, mely alatt a leelő tű zörgését is meglehetett volna hallani.

Az érdeklődés a legmagasabb fokon állott, annál is inkább, mert őszintén megéreztek mindannyian, hogy barátjuk tragikus végű házasságának homálya világosul meg előttük.

Gaston felemelte fejét, s mereven a lámpába nézve megszólalt:

Hogy ki voltam házasságom előtt azt jól tudjátok. Az örökké mulató víg fickóból azonban otthonát szerető rajongó, jó fiú lett.

Imádtam a feleségemet, aki, hiszen ismeretek, egyéniségénél és mindenkit elbájoló lényénél fogva erre a határtalan szeretetre mintegy teremtve is látszott. Geneviève viszonzta is érzelmeimet és így házasságunk a lehető legboldogabbak közé volt sorozható.

Nem volt ember nálam megelégedettebb, ha elegáns, meleg kis fészünkbe valahonnan hazatérve viszontláthattam az én kis feleségemet, ki olyankor doromboló kis cica módjára simult hozzám, bizonyítva, hogy nemcsak a menyben, hanem a földön is van paradicsom.

Odafőn azonban megirigyelték boldogságomat.

Egy napon hire jutott, hogy a szép kacér Jessy, mindannyiunk legénykori ismerőse visszatérve körútjából Párisban fogja bemutatni táncművészetét.

Mondhatom, nagyon kellemetlenül lepett meg a hír, mert csöppet sem vágytam arra, hogy a sors az életben valaha összehozzon velem.

Meg nem magyarázható nyugtalanság vett rajtam erőt. A multnak minden mozzanata mint elvesző ködkép élt ugyan emlékezetemben, de ismervé erőszakos természetét, rombadőlni éreztem boldogságomat.

Félelmem nem volt alaptalan. Jessynek első dolga volt utánam tudakozódni. A többi már ment magától. Nem szerettem már régen

azt a nőt és mégis elkövettem házaseletem legelső botlását.

Mire magamhoz tértem, későn volt. Feleségem mindent megtudott.

Egy napon hazatérve a saislagon fekve találtam, hangos zokogás között. Kérdésemre azután leírhatatlan, szemrehányó fájdalmas tekintettel nyújtott át egy összegyűrt levelet. Csaknem megdermedtem. Jessy írása volt. Pár sor csupán, de elég ahhoz, hogy összetörje vele azt a szegény gyöngye kis teremtést. Jessy a lehető legbrutálisabban adta tudtára, hogy hiába lett a feleségem az ő távolléte alatt, mert a győztes mégis csak ő lett, ő a szebb, az erősebb.

Az a néhány másodperc, míg a pár közönséges durva sort elolvastam, elég volt arra, hogy megutáljam azt a szívtelen teremtést, és kimondhatatlan fájdalommal boruljak az én imádot Geneviévem lábaihoz.

Úgy éreztem magam, mint a koldus, kitől el veszik utolsó vigaszát, a hitét, és nem marad a világon semmije.

Akkor éreztem csak igazán, ki volt nekem ez az asszony, akkor mikor már elvesztettem.

Hasztalan volt minden. Könyörgéseimre csak egy néma megvető tekintet volt a felelet, egy tekintet, melyet nem tudok elfeledni soha. A kiengesztelés minden módjával megpróbálkoztam. Ültem a lábánál órák hosszat könyörögve, hogy legalább arra méltasson, hogy megrúgjon. Nem felelt, csak ült szóltanul,

Gyula, egyebek között azt mondja, hogy „*vérlázító erőszak*“ uralkodik ma Magyarországon és „*a felborított jogrend helyébe lépett — legfelsőbb jóváhagyással — az ököljog.*“ „*S az értelmi szerzők és a végrehajtók* — mondja tovább Justh Gyula — *a többszörösen kiérdemelt súlyos büntetés helyett a legnagyobb jutalmazásban részesültek, úgy hogy ma már alkotmányunk, a törvénytisztelet romokban hever és megrendült a nemzetnek az eskü szentségébe vetett hite.*“

A hiperlojalitásnak, a hajbókoló szolgálalkúságnak és a gyalázatos csúszás-mászásnak ebben a fészében, amelyet Magyarországnak hívnak, a méltó meglepetéstől egy kicsit meghül az ember vére, mikor egy aktív államférfiú leplezetlenül azt mondja, hogy a mostani korszakban történtek és az ország közállapotai alkalmasak arra, hogy a nemzet ne higgyen többé abban a királyi esküben, amelyben a király ünepelesen megfogadta, hogy az alkotmányt sértetlenül megtartja és mások által is megtartatja.

A királynak — sajnos — az életben talán soha se volt alkalmja leplezetlenül őszinte szót hallani, mert szolgálai csak a feltétlen hódolathoz és a kritika nélkül való vak engedelmességhez szoktatták, s gondosan elitkolták előtte mindig a kellemetlen és rideg valóságot. Nem haraggal és fölháborodással, hanem megbecsüléssel kellene fogadnia tehát azt a nemes bátorságot, melyet Justh Gyula tanusított, midőn

elszánt férfiassággal, nyíltan feltárta fel-fogását és gondolkodását; mert ezzel csak szolgálatot tett a trónnak.

A szolgálhad bizonyára elvakult nyereséget és kihívó vabank játékot lát a Justh Gyula merész szókimondásában. A nemzet többsége azonban tapsol neki. Tapsolnak a lojalításban megedzett és a királyhűségben tántoríthatatlan hazafiak is, mert nemzet és király között az összhang csak akkor állhat helyre, ha őszinte szó hatol fel a trón zsámolyához és a király jóakarattal fogadja az őszinte szót.

Annyi pedig bizonyos, hogy aktív államférfiútól, az országban élő alattvalótól századok óta nem hangzott a trónus felé olyan merészen nyílt szó, mint a Justh Gyuláé. Történelmünk csak egyetlen hasonló esetet ismer, a Hédervári Kontét, aki harminc nemes társával Zsigmond király elé járult, hogy kemény szóval megmondja a véleményét a királynak. Meg is mondta vakmerő nyíltsággal Zsigmondnak: „Te tetted azt, hogy e hazán az átok súlya nagy.“

Kont a fejével fizetett érte. Justh Gyula szókimondásának pedig valószínűleg örökös kegyvesztettség less a büntetése. De kegyvesztetten is, excellenciás cím nélkül is Justh Gyula marad ő; s visszhangot kelt országszerte mindenfelé az a szózat, amellyel most Budapesten fogadták: „*Csak egy Justh Gyulája van a magyar népnek!*“

A zombori fehér rabszolgák.

E cím alatt megjelent cikkünkre reflektálva, a félhivatalos *Bácska* igazán merész arccal és szinte mulatságos cinizmussal konokul letagadja, hogy a zombori tisztviselők — specialiter az államiak — politikai tekintetben elnyomottak és leigázottak volnának. A letagadásnak pedig azzal az állítással akar nyomatékot adni, hogy az 1910-iki országos képviselőválasztás óta a munkapárt egyetlen tisztviselőt sem exponált a politika küzdeleiben.

Egészen fölösleges vitázni erről a kérdésről, mert hiszen az 1910-iki képviselőválasztás óta nem is volt alkalmja a mungópártnak az állami tisztviselőket politikai akcióba hajtani, amennyiben a vármegyei és városi közgyűléseken kívül nem is merült föl a mungópártnak egyetlen akciója sem; a vármegyei és városi közgyűléseken pedig az állami tisztviselőknél nincs szavuk. Nem volt egyetlen mungó népgyűlés, nem volt még csak beszámoló sem; ám ha lett volna, a hivatalfőnökök bizonyára seregestől hajtották volna oda az összes alárendeltjeiket. S merészelt volna közülük valaki elmaradni, az majd megkapta volna a leckét, a szekaturát és az üldözést a mungó tatárkánoktól, úgy, hogy még a hetvenhetedik ivadéka is megemlegette volna. Ne tessék hát az 1910-iki képviselőválasztás után való politikai küzdelmekről beszélni, amelyek nem voltak; hanem tessék az 1910-iki képviselőválasztáson történeteket emlegetni és tagadja le a félhivatalos lap, ha van hozzá arca, hogy akkor sem presszionálták, akkor sem hajszolták a tisztviselőket.

Ami az elnyomottságot, a rabszolga állapotot illeti, arra nézve több száz tanura — magukra az állami tisztviselőkre — hivatkozunk, akik keserűen érzik a mi állításunk igazságát, s ha szabad volna beszélniök, harsogó szóval tanuskodnának mellettünk; az üldözéstől való félelmükben azonban csak suttogva, titkon vall-

távolbavesző könyfátyolos tekintettel. Elhalmoztam mindennel, a mivel csak gondoltam, hogy sikerül mosolyt csalnom az ajkára, hiába volt, minden, minden.

S ez így tartott csaknem egy esztendeig.

Néha úgy éreztem, hogy hőzel vagyok a megőrüléshez. Szerettem jobban, és mind eszeveszettebben az asszonyt, a feleségemet, ki nem volt többé az enyém.

Őrült vágy fogott el olykor, hogy magamhoz szorítsam és csókjaimba fűrösszem száját, szeméit, de elég volt ilyenkor egy panaszos pillantása, hogy elhúzódjak mellőle, mint a megvert kutya.

Mint minden ember, úgy én is kerestem bánatomra a vigaszt. A kártyának adtam magam. Kártyáztam éjjel, kártyáztam nappal, elveszítve csaknem mindenemet.

Kerültem az otthonomat. Néha egy hétig távol voltam, nem bírtam elviselni feleségem rettenetes hidegségét.

Egy napon vagyonom roncsaival mentem hazafelé. Olyan voltam mint az alvajáró. Páris zaja, emberáradata mint valami monumentális dolgozó zakatoló gép tűnt fel agyon győtrött idegzetemnek.

Lassan, mint a tolvaj, mentem be otthonunkba. Az asszony szobájához érve elállt a lélekzetem, mint mindég, ha ajtóján belépni akartam.

Pár percnyi küzdelem után óvatosan benyitottam.

Első pillanatban senkit sem láttam, majd lassan bontakozott ki a homályból, az enyhe bordó világításból feleségem finom karcsú alakja. A saislong előtt térdelt két karjára támaszkodva, és zokogott kétségbeesetten szívtépőn, vad fájdalommal.

A lábam gyökeret vert, s én álltam az ajtóban némán, megilletődve.

Gyönyörű volt. A csipkés hálóköpeny lecsuszott gyermekesen lágy csodaszép válláról, mely meg-meg remegett a heves sírástól, hullámos barna haja selymesen fonta körül térdelő, vergődő alakját.

Lassan, alázatosan akartam éppen közelni hozzá, mikor hirtelen felemelte kezére támasztott fejét, majd átszellemült mosollyal vett elő kebléből egy arcképet, és csókolt a sírva édes, mámoros szavakat suttogva hozzá.

Úgy éreztem mintha taglóval vágtak volna fejbe. Hát ezért? Ezért nem tudott szeretni engem? Ez volt az oka hogy nem tudott, az az hogy nem akart megbocsájtani?

Hát mást szeret?

S míg agyamban egymást kergették a gondolatok, addig az asszony csak csókolt tovább a képet, a másikét, ki elfoglalta helyemet szívében.

Forró vérhullám csapott a fejembe. Szemem az íróasztalán heverő revolverre tévedt. Nem, azt nem! E helyett, önuralmam elveszítve, felé rohantam. Látni akartam minden áron a képet. A zajra megfordult, majd rémül-

ten felugorva pár lépést hátrált, s kezeit hátradugva az íróasztalnak támaszkodott. A képet, a képet ordítám — a párját veszteit him kinjárt érezve lelkemben, — mutasd, látni akarom!

Arca kréta fehérré vált, gyönyörű alakja kiegyenesedett, s nézett velem szembe mereven, rémülten, mint a kis madár, ki kinzója kezébe került, aztán szó nélkül, tagadólag megrázta a fejét.

Nem bírtam magammal. Megragadtam a kezét s ki akartam abból venni a képet erőszakosan. Emberfeletti erővel küzdött velem. Mikor látta, hogy minden hasztalan, összeszedve utolsó erejét, kiszabadította magát kezemből, az íróasztalhoz ugrott s felkapva a revolvert, mielőtt megakadályozhattam volna, mellbe lölte magát. — Szép teste megingott, majd tompa zuhanással bukott a szőnyegre.

Kis kezéből kiesett az arckép.

Az én képem volt.

Az enyém, mit még vőlegény koromban ajándékoztam neki. Mindent megértettem! — Geneviève, hát szeretsz? egyetlenem, kicsikém, nyöszörgém, kétségbeesve, tehetetlenül.

Haldokló kis feleségem elfordította a fejét, mintha látni sem akarna többé, aztán erőlködve, kínosan mondta: most — gyűlöllek. —

Gaston Róbert elhallgatott. — A társaságra nyomasztó mély csend nehezedett. Gervál Félix pedig elgondolkozva nézett maga elé.

ják be, hogy csak a szomorú valóságot tártuk föl, amikor fehérrabszolgáknak neveztük őket.

Mindezt különben csak mellékesen és odavetve jegyeztük meg; s most már áttérünk a punctum saliensre, amiért a *Bácska* cikke tulajdonképpen megíródott.

Kenetteljes hangon, de álnok szívvel és ravasz fufanggal azt kérdi ugyanis a félhivatalos, hogy hol van az a tisztviselő, akit azért, mert nem a munkapárttal szavazott, magyarán mondván — ellenzéki érzelmei miatt, felsőbb helyről elnyomás vagy igaztalanság ért volna? Arra szeretne tehát beugratni bennünket a kis hamis, hogy konkrét esetekkel, hivatalos adatokkal és — nevekkkel álljunk elő. Soroljuk fel azokat a tisztviselőket, akiket ellenzéki hajlandóságuk és független meggyőződésük miatt embertelen hajszával, üldözésekkel és válogatott szekaturákkal kínoztak.

Nos, ha föl nem ismernők az alattomos, de azért nagyon is átlátszó taktikát, akkor egész csomó konkrét esettel, sőt hivatalos adatokkal is szolgálhatnánk; mert az állami tisztviselők és alkalmazottak közül számosan lettek áldozatai a bosszúálló hatalmaskodásnak. De jól tudjuk, hogy ha megneveznők az illetőket, csak újabb szenvedéseket okoznánk nekik; mert a hivatalfőnökök rájuk fognak, hogy ők panaszoktól és szolgáltattak adatokat nekünk, s ez bőségesen elég ürügy volna arra, hogy a megtorlás legnemtelenebb fegyvereivel lecsapjanak rájuk.

Nem vagyunk tehát hajlandók belemenni a csapdába, s egyszerűen a *köztudatra* hivatkozunk. Hiszen akármilyen alattomos módon, a hivatalos titok örve alatt játszódtak is le azok az üldözések és vekszaturák, amelyekről itt szó van, a kuliszák mögül mégis kiszivárgott azoknak a híre. Nem volt szükség az áldozatok panaszkodására; mert a hivataliarsak elejtett szavaiból, diszkrét suttogásából apránként kijutottak a közönség közé a kuliszatitkok és mindenki megtudta az üldözéseket és bosszúállásokat. Köztudomású tényeket pedig bizonyítani nem szükséges.

HIREK.

Szemző Gyula bajai főispán marad. A jól értesültség minden kellékével fölruházott munkapárti forrásból vessük a meglepő hírt, hogy Szemző Gyula megmarad a bajai főispáni székben, Szemző Gyula lemondása után ugyanis a kormány sokáig keresett alkalmas embert, de nem talált. Ugy látszik, nem igen bíznak a kiszemelt urak a mai kormány állandóságában. A többek között Tárczay Dezső főszolgabíró is megkínálták az üresen maradt főispáni székekkel, de ő sem fogadta azt el. Végre az intéző körök maradásra bírták Szemző Gyulát, akinek lemondása még elfogadva nincs, s így újabb kinevezés nélkül is ismét elfoglalhatja a főispáni állást, mintha semmi sem történt volna. Szemző reaktiválása után és annak következményeképpen Hegedűs bajai polgármester nyugalmába vonul; s minthogy Baján a polgármesteri állásra ezidő szerint posszibilis ember nincs, az intéző körök a vármegyétől delegálnak alkalmas térfiút; és pedig Kleiner Lajos vármegyei árvaszéki elnök-helyettest küldik Bajára polgármesternek, aki az intéző körök akaratának természetesen engedelmeskedni fog.

Halálozás. Mint mély részvétellel értesülünk, Bunyi Gyula földbirtokos, a zombori függetlenségi párt kipróbált, lelkes és áldozatkész tapja, hosszas szenvedés után, október 15.-én elhunyt. Temetése szerdán délután nagy részvét mellett ment végbe.

Eljegyzések. Szlávy Ilonka úrleányt, özv. Szlávy Elemérné szül. Winkle Paula leányát a múlt szombaton eljegyezte Aurer Emil, Cara község jegyzője. A menyasszony tudvalevőleg leánya néhai Szlávy Elemér földbirtokos, volt vármegyei számvevő, s a zombori függetlenségi és 48-as párt egyik alelnöke és egyik legagilisabb, közszeretben állott tagjának, akinek emlékét megbecsüléssel é kegyelettel őrizi a párt. — Schwerer Károly hódásági adóhivatali tisztviselő pedig eljegyezte Purman Arankát Zomborban.

Lyceumi előadás. A Zombori Szabad Lyceum Egyesület vasárnap kezdte meg őszi és téli előadásainak sorozatát, igen kedvező auspiciumok között. Mint már előzőleg jelentettük, Koller Ferenc, a szabadkai zeneiskola jeles tanára, tartott nagy szakavatottságról, alapos tanulmányokról és meleg ügyszeretetről tanuskodó előadást *a magyar népdalról*; megvilágítva és lépésről-lépésre nyomon követve annak történeti fejlődését a gyermeknótától, az egyházi énekektől, az úgynevezett virágénekeken és kurucdalokon át egészen a modern népdalig. A népdal legrégebbi típusa — úgy mond az előadó — a *gyermeknóta* és a *regősének*, amelyek a magyar történet első századaiban keletkeztek. — A *templomi ének* aztán áthatotta a népdalt is. A magasztos egyházi melodiák által az egyház sok dallamot adott, amelyeket minden nép a saját lelkének sugallata szerint alakított át népdalaiban. Az igricek, a lantosok, a hegedősök főtárgya a magyar szent királyok élete volt. A magyar nép az egyházi énekből egynéhány egyházi hangnemet vett át, amelyeken egész a kuruc időkig egyházi népénekeit, krónikás verseit, historiáit, s népdalait is alkotta és énekelte. Ezeknek elmondása után az előadó a régebbi világ népdalait, majd a magyar szerelmi költészet termékeit ismertette, aztán áttért a kurucdalokra, nemzeti zeneirodalmunk gyöngyeire, amelyeket Thaly Kálmán és Káldy Gyula tettek a magyar nemzet közkinésévé, s amelyeknek szépségeit az előadó egész a XIX-ik század végéig alapos részletességgel ismertette, s a költészet eme remekeiből számosat bemutatótt. — Az élvezetes előadás nagy vonzóerőt gyakorolt a közönségre, mely zsufolásig megtöltötte a városháza nagytermét és méltán gyönyörködött a szép előadásban, valamint a kasszinó dslárda férfikara, továbbá Marschall Béla, Jámbor Béla és Major József pompás szólóénekszámáiban. Szünni nem akaró taps jutalmazta Koller Ferenc hegedűművészt, aki Cinka Panna és Bercsényi nótáját, valamint Lavotta szerelmét interpretálta, nejének remek zongora kísérete mellett.

Egy bácskai nagybirtokos jótékony-sága. A cservenkai ág. evangélikus hitközség most ünnepelte meg fennállásának százados évfordulóját. Ez alkalommal Lebach Péter cservenkai földbirtokos húsz ezer koronát ajándékozott az ág. evangélikus hitközségnek. A ritka jótékony-ság nemcsak a hívek között, hanem Cservenka egész társadalmában növelte azt a szeretetet, mellyel Lebach Pétert szűkebb hazájában körülveszik.

Kabaré est. Értesülésünk szerint Kovács Andor ismert és jó hírnevű kabaréje folyó hó 21-én és 22-én a Vadászkiút kávéházban vendégszerepel.

Szabad Lyceumi előadás. Dr. Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár és függetlenségi pártelnök vasárnap a zombori Szabad Lyceum meghívására előadást tart délután 5 órakor a városháza nagytermében „Fejlődés és forradalom” címen. — A tudós egyetemi tanár előadására felhívjuk a közönség figyelmét.

Névváltoztatás. Mint értesülünk, dr. Strasser Henrik zombori ügyvéd megmagyarosította a nevét és a *Sas* nevet vette föl.

Új állami iskola a vármegyében. Lakonikus rövidséggel jelentik félhivatalos részről, hogy Pacsér községben új állami iskola készül, melyben hat tanító fog tanítani. Hát csak a zombori állami iskola a mostoha gyermek, ahová még egy tanerő alkalmazására sem jut pénz, holott négy tanítót kért az iskola vezetősége? Nem frigyeljük a pacsériaktól az új iskolát, bárcsak mindenütt állítanának, ahol szükség van rá. De mégis csak fölháborító, hogy a zombori állami iskola fejlesztésétől konokul elzárkózik a kormány, s mindenüvé jut pénz, csak éppen ide nem, ahol igazán égető szükség volna rá.

Község a szegényeiért. A bácskai Tündéresről írják: Tündéresnek van 102 földnélküli szegénye. Nagy a nyomoruk, meg a vágyuk egy kis darabka föld után, amely megtermi nekik a téli eleséget: egy kis krumplit, zöldséget, kukoricát. A községnek földje van elég. Ezzel segíthetne a szegényeken. És segít is. A 102 szegény mindegyikének az 1912. és 1913. évi évekre fél lánca földet engedett át teljesen ingyenes használatra. Akadhatna sok követője.

Agarverseny. A Bácskai Agarász Egyesület október 20-án tartja meg úgynevezett Galiba versenyt, angol mintára hajtott nyulakkal, Topolyán, a Zichy-féle Újpusztán. A verseny iránt széles körben élénk érdeklődés mutatkozik.

Gyilkosság. Szükszavú jelentés azt a hírt hozza Apatinból, hogy ott vasárnap éjjel Kuhman apatini gazdász kocsisát valami Mauz nevű egyén agyonszúrta.

Az apatiniak ártezi kútja. Mint Apatinból írják, a község egy 300 méter mélységű ártezi kútát fúrat, a község háza előtt, a templom utcában. A munkálatokat már megkezdték.

Kincsek a tenger fenekén. Az angol kormánynak nem sok szerencséje volt, a minap elsüllyedt „Kuruc” nevű hajójával. Bennünket azért érdekel a dolog különösebben, mert az angolok hazánk iránti tiszteletből nevezték el a hajót „Kuruc”-nak, de meg azért is, mert e hajóval elsüllyedt kincsekkel együtt két vagon Diadal kávé is elmerült. A kormányhatóság azonban nem hagyta annyiban a dolgot és — az angol polgári közvélemény nyomása alatt — hozzájárult kiemeléséhez. Ezt annál is inkább szükséges volt tennie, mert a közvélemény a kincseket nem bánta, csak a kávé sajnálta. A fáradozás sikerrel is járt, mert a világhírű bűvárok ki is emelték gépek segítségével a két vagon Diadal pörkölt kávéját, mely a legjobb kávék keveréke és a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamatját évekig megtartja. Csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra ügyeljünk. A bűvárok által kiemelt kávéból próbaafőzéseket csináltak és a mennyiségnek gyors elárúsítása bizonyította azt, hogy a kávé minősége elsőrangú volt.

Talált tárgyak és lefoglalt pénz. A rendőrségnél egy értékes esernyő és egy Wertheim kasszakulcs van, mint talált tárgy letétben. A tulajdonosok jelentkezzenek a főkapitányságnál. — Ugyancsak a rendőrség egy tilos kolduláson ért ismeretlen embernél bünyjelkent pénzüsszeget foglalt le. A károsult vagy károsultak a főkapitányságnál érvényesíthetik jogaikat.

A zombori honvédség kenyér és zab szükséglete. A zombori honvédség kenyér és zab szükségletének szállítására október 28-án lesz a nyilvános versenytárgyalás, a zászlóalj gazdasági hivatalának irodájában, ahol a szállítási feltételek is megtekinthetők.

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonosságok:

Dosztojevszky: Félkegyelmű. Regény
2 kötetben 8.— K
Jakobsen: Lyhne Niels 4.— „
Maupassant: Erős mint a halál 4.— „
Maupassant: A mi szívünk 4.— „
Révész: Magunk útján 1.— „
Csizmadia: Csak vissza nem 2.— „
Kutassy: Tanácsadó katonai ügyekben 1.50 „
Legújabb Balkán katonai térképek.

HIRDETÉSEK.

Eladó telek!

Dob-utca 10.-ik számú háztelek szabad kézből, kedvezményes fizetési feltétellel, **azonnal eladó!**

Bővebbet: Felsőváros, Kísszerb-templom-utca 8. szám alatt. 169 2-1

Eladó gőzgép.

Egy 2 lóerejű fekvő gőzgép, álló csöves gőzkazánnal, teljes felszereléssel olcsón eladó. — Bővebbet: Wancsek Béla gépésznél Zombor, Deák Ferenc-körút 30. 168 3-1

Eladó ház!

Csonoplyai-utca 14.-ik számú ház, nagy kerttel, **szabad kézből eladó!**

Bővebb értesítést ad ugyanott:

166-3-3 **JAITY MILÁN.**

Eladó háztelek!

Zomborban, a Belvárosban, az Ambrozovits-féle üres telek, házhelyekre felosztva, **eladó!**

157 **eladó!** 10-6

Bővebbet: Buják József ügyvédnél.

TANONCUL

fiú és leány

a Bácsmegyei Nyomdában fizetéssel, **azonnal felvétetik.**

Eladó föld.

Az apatini-út mentén 18 hold (2000 □ öles) föld

szabad kézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Stojanovits Risztánál.

167-3-3 Nyúl-utca 18. sz. alatt.

Legtartósabb

húzott drótszálalás lámpa

Magyar

SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

Viszontelárusító:

HIRTH JÁNOS, ZOMBOR.

165 a 5-2

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL“

pörkölt kávé

mely a világ legjobb kávékeveréke

erejét, ízét, illatát állandóan megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd-jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló **Diadal** pörkölt kávé 1 kor. 25 fillér.

1/4 kiló **Salon Diadal** pörkölt kávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kiló **Elite Diadal** pörkölt kávé 1 kor. 50 fillér.

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által

PÉCSI TETTYE

kristálytiszt forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-42

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

„UNIÓ“ jéggyár ZOMBOR, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a Zöldkert-utcában fennálló

mű-jéggyárunkat

üzembe helyeztük és a műjeget a gyárban métermázsánként 2 koronáért számíjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Zombor, 1912. évi május hó

80-4-45

teljes tisztelettel

AZ „UNIÓ“ JÉGGYÁR.